

Ohje

Varallaolon reunaehdot

Sisällys

1. Ohjeen tarkoitus	2
2. Varallaolon määritelmä	2
3. Vapaamuotoisessa varallaolossa olevien velvoitteet.....	2
4. Varallaoloaika ja työaika.....	3
5. Vapaamuotoisessa varallaolossa olevien päällystöviranhaltijoiden (RVSP2, RVSP30) ja yksikönjohtajien pätevyysvaatimukset ja velvoitteet	3
6. Varallaololistat	3
7. Varallaolovuorojen vaihtokäytännöt.....	4
8. Varalla olevien henkilöiden vaihtotilaisuus	4
9. Varallaolokorvaus	4
10. Enimmäismäärä varallaolossa vuositasolla	5
11. Voimaantulo	5
Liite 1. Varallaolevien henkilöiden vaihtotilaisuus	6

1. Ohjeen tarkoitus

Ohjeella määritetään toiminta ja reunaehdot vapaamuotoisessa varallaolossa toimiville päällystöviranhaltijoille ja yksikönjohtajille (jatkossa varallaolija).

2. Varallaolon määritelmä

Varallaololla tarkoitetaan sitä, että vapaamuotoisessa varallaolossa olevan viranhaltijan/työntekijän on oltava tavoitettavissa niin, että hänet voidaan tarvittaessa kutsua työhön. Varallaoloksi ei katsota velvollisuutta olla työpaikalla työvalmiudessa paitsi silloin, kun viranhaltijalle/työntekijälle on annettu lupa olla varalla valintansa mukaan joko työpaikalla tai määrätyn ehdoin sen ulkopuolella. Varallaoloaika ei lueta työaikaan. Varallaoloajan pituus ja varallaolon toistuvuus eivät saa haitata kohtuuttomasti viranhaltijan/työntekijän vapaa-ajan käyttöä. Viranhaltijalla varallaolovelvollisuus perustuu sopimukseen tai määräykseen ja työntekijällä sopimukseen. (KVTES 3. luku 5 §)

Tausta-aineisto:

KVTES 3. luku 5 § soveltamisohjeen mukaan varallaolosta tulee antaa sellaiset kirjalliset ohjeet, että viranhaltija/työntekijä tietää varallaoloon liittyvät oikeudet ja velvollisuudet.

Työaikalaki 4 § 3 momentin mukaan julkisen yhteisön virkamies tai viranhaltija ei saa kieltäytyä varallaolosta, jos se on työn laadun ja erittäin pakottavien syiden vuoksi välttämätöntä.

Lähtökohtaisesti varallaolo ei saa aiheuttaa sitä, että varallaolija joutuu asumaan muualla kuin kotona.

Varallaoloaika ei lueta työaikaan kuuluvaksi, mutta sen aikana on oltava jatkuvasti työkykyisenä. Työnantajan ottamat vakuutukset eivät ole voimassa varallaolon aikana, ellei kysymys ole varallaolon aikana tapahtuvasta työmatkasta

3. Vapaamuotoisessa varallaolossa olevien velvoitteet

Varallaolijan on oltava mahdollisuudessa saapua töihin, kun saa siitä kutsun. Varallaolijan on oltava mahdollisuudessa kutsun saatuaan saapua töihin 30 minuutin kuluessa. Työhön kutsuminen tehdään soittamalla/lähettämällä viesti matkapuhelimeen tai virve -radioverkon päätelaitteeseen. Varallaolija ilmoittaa Tilannekeskukseen, kun hän on valmiudessa työn tekemiseen.

Työpuheluihin vastaamiset katsotaan kuuluvaksi työaikaan, mikäli ne aiheuttavat jatko- tai johtamistoimenpiteitä. Vastatessaan työpuheluun varallaolijan on ilmoitettava varallaolokorvaushakemuslomakkeella puhelun aika, kesto, soittaja, sisältö ja toimenpiteet, jotka puhelun johdosta toteutettiin.

Varallaolija on velvollinen huolehtimaan tietoturvallisuudesta ja salassapidosta myös muualla kuin työpaikalla.

Pelastuslaitos antaa varallaolijan käyttöön sopivan ajoneuvon ja tarvittavat viestivälineet.

4. Varallaoloaika ja työaika

Varallaolijan varallaolojakso on yksi viikko vaihtuen perjantaina tai muuna erikseen sovittuna ajankohtana jäljempänä mainitulla tavalla.

Varallaoloaika alkaa arkisin asianomaisen työajan päättymisen mukaisesti ja päättyy seuraavana aamuna 8:00. Viikonloppuisin varallaolo alkaa perjantaina asianomaisen työajan päättymisen mukaisesti ja päättyy maanantiaamuna klo 8:00.

Mikäli työntekijä kutsutaan varallaolosta työhön, työntekoon käytetty aika luetetaan työajaksi eikä tältä ajalta makseta varallaolokorvausta. Varalla olevan henkilön työaika alkaa hälytyksestä tai muusta vastaavasta määräyksestä saapua työhön.

Varallaolijan työaika päättyy, kun asianomainen ilmoittaa työtehtävän päättymisestä Tilannekeskukseen. Varallaolon aikana kertyneet työtunnit vähennetään varallaolotunneista.

5. Vapaamuotoisessa varallaolossa olevien päällystöviranhaltijoiden (RVSP2, RVSP30) ja yksikönjohtajien pätevyysvaatimukset ja velvoitteet

Vapaamuotoisessa varallaolojärjestelmässä toimivan päällystöviranhaltijan tulee olla pelastustoimen päätoiminen päällystöviranhaltija, joka on suorittanut päällystökoulutuksen tai ao. pätevyys on saavutettu siirtymäsäädöksen mukaisesti ja jolla on lisäksi todennettu riittävä osaaminen ja johtamiskokemus ja hänet on nimetty tehtävään. Lisäksi hänellä tulee olla työterveyshuollon hyväksyntä työtehtävään soveltuvuudesta.

Varallaolojärjestelmässä toimivan yksikönjohtajan tulee olla alipäällystökoulutuksen tai yksikönjohtajakoulutuksen suorittanut henkilö, jolla on todennettu riittävä osaaminen ja johtamiskokemus ja hänet on nimetty tehtävään. Lisäksi hänellä tulee olla työterveyshuollon hyväksyntä työtehtävään soveltuvuudesta.

Varallaolijan tulee henkisen ja fyysisen terveydentilansa osalta olla toimintakykyinen varallaolovuoronsa aikana. Työntekijällä on ilmoitusvelvollisuus ilmoittaa viipymättä työnantajalle, jos henkilö kokee vapaamuotoisen varallaolon rasittavaksi tai vapaa-aikaa rajoittavaksi. Varallaoloaikana ei saa käyttää päihteitä tai sellaista lääkitystä, joilla on haittaava vaikutus varallaoloon ja työn tekemiseen.

Työnantaja ei osoita varallaolijalle majoitustiloja eikä osallistu muutenkaan varallaolijan majoittumisjärjestelyihin varallaolon aikana. Varallaolovuoron aikana majoittuminen työnantajan tiloissa on kielletty.

6. Varallaololistat

Kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen kolmannen luvun 5 § 2 momentin mukaan varallaolosta on ilmoitettava viranhaltijalle/työntekijälle vähintään kolmea vuorokautta aikaisemmin paitsi ennalta arvaamattomissa kiireellisissä tapauksissa. Viranhaltijaa/työntekijää ei saa vastoin suostumustaan velvoittaa olemaan varalla KVTES 24 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetun vii-

koittaisen vapaa-ajan aikana. Lähtökohtaisesti suostumus varallaoloon pyydetään kirjallisena työ- tai virkasuhteen alussa. Työnantajan on annettava määräaikainen kirjallinen määräys tai työvuoroluettelo, jossa varallaolovuoro on selkeästi ilmoitettu.

Vapaamuotoisessa varallaolossa olevien henkilöiden varallaololistat vahvistaa vuosittain pelastusjohtaja

7. Varallaolovuorojen vaihtokäytännöt

Varallaolija voi vaihtaa joko koko vuoron tai osan siitä. Vaihdon tekevän on kuuluttava vapaamuotoisen varallaolon päällystövarallaolijoihin ja yksikönjohtajiksi nimettyjen tai varahenkilöiksi nimitettyjen rinkiin.

Virkapäivän kestävän varallaolon varallaolijat voivat sopia keskenään. Tätä pidempi vaihto hyväksytään jäljempänä kirjatulla tavalla. Vaihdon esittäjä (tarvitsija) huolehtii, että vaihto on kirjattu Promeron-järjestelmään sekä tilanpäiväkirjaan ennen vaihdon suorittamista. Virkapäivää pidemmät vaihdot hyväksytään seuraavasti:

- RVSP2 –vaihdot: P1
- RVSP30 – ja yksikönjohtajat: operatiivisesta toiminnasta vastaava aluepalopäällikkö

Sairaustapauksessa varallaolija ilmoittaa asiasta RVSP2:lle. RVSP2:n sairastuessa hän ilmoittaa asiasta P1:lle. Sairaustapausten aikaiset vaihdot kirjataan asiasta annetun ohjeen lisäksi Promeroniin sekä tilanpäiväkirjaan ja ilmoitetaan työvuorosunnittelijalle.

8. Varalla olevien henkilöiden vaihtotilaisuus

Varallaolijoiden vuorojen vaihto pidetään perjantaisin klo 12:00 keskusase-
man auditoriossa ellei päivystävä päällikkö toisin päättä (Liite. Varalla olevien henkilöiden vaihtotilaisuus)

9. Varallaolokorvaus

Varallaolijalle suoritetaan korvaus vapaamuotoisesta varallaolosta, joka on 30 %:n korvaus korottamattomasta tuntipalkasta.

Varallaolon aikana suoritettavat työt tehtävät ovat lisä- tai ylityötä viikoittaisen tuntikertymän mukaan laskettuna. Valmiuden kohottamiseen yms. työt tehtävät ja toimenpiteet kirjataan Pronto-järjestelmään sekä tilanpäiväkirjaan. Varallaolija saa palkallisen vapaapäivän, jolla korvataan mm. varallaolovuoron aikana suoritettavat lyhytkestoiset työt tehtävät (esim. pelastustoimintavalmiuden kohottaminen). Vapaapäivä pidetään sillä viikolla (maanantain ja torstain välillä), jolloin varallaolovuoro alkaa. Vapaapäiviä ei voi kerätä ”varastoon”. Vapaapäivän mahdollisesta muutoksesta päättää työvuorojen vaihdosta päättävä viranhaltija.

Virka-auton toimintakuntauisuuden ylläpitämisestä (mm. sähköisten järjestelmien ylläpitäminen) korvataan 20 euroa varallaoloviikolta.

10. Enimmäismäärä varallaolossa vuositasolla

Työnantaja seuraa kunkin varallaolijan vuotuisen varallaolon täyttymistä. Koko viikon tuntimäärästä (168 h) vähennetään työtunnit (virka-aika, hälytykset ym.). Jäljellejäävien varallaolotuntien määrä ei saa ylittää 1650 tuntia vuodessa.

Varallaoloviikko voidaan jakaa useampaan osaan. Kuitenkin pisin yhtäjaksoinen varallaoloaika on yksi viikko. Tarvittaessa varallaolon vuotuinen enimmäismäärä voidaan ylittää vuosittain kahta varallaoloviikkoa vastaavalla tuntimäärällä, jos varallaoloon nimettävä henkilö antaa erillisen kirjallisen suostumuksen menettelyyn. Työnantajan on huolehdittava, ettei varallaolosta muodostu liiallista kuormitusta ja työhyvinvointi säilyy.

11. Voimaantulo

Varsinais-Suomen pelastuslaitoksella noudatetaan Varallaolon reunaehdot toimintaohjetta ja ohje kumoaa kaikki aikaisemmin asiasta annetut ohjeet.

Turussa 8.10.2020

Jari Sainio
pelastusjohtaja

Liite 1. Varallaolevien henkilöiden vaihtotilaisuus

Varallaolevien henkilöiden vaihto pidetään keskuspalloasemalla perjantaisin klo 12:00 ellei varallaolossa oleva päällikkö (RVSP2) toisin määrää.

Varallaolovaihtotilaisuuteen osallistuvat:

- lähtevä ja tuleva varalla oleva päällikkö, jotka toimivat puheenjohtajina
- lähtevät ja tulevat varalla olevat päällystöviranhaltijat (joko läsnäolijoina tai sähköisen viestimen välityksellä)
- työvuorossa olevat palomestarit
- tilanne- ja johtokeskuksen edustaja
- ensihoidon edustaja
- riskienhallinnan edustaja
- muu, erikseen pyydetty henkilö.

Vaihtotilaisuudessa käydään läpi seuraavat asiat:

- varallaolovuoronsa päättävä RVSP2 tarkistaa, että varallaololistan mukaiset varallaolovuoronsa päättävät ja vuoroon saapuvat varallaolijat ovat läsnä. RVSP2 käy läpi kuluneen viikon tapahtumat ja hyväksyy tilannepäiväkirjan varallaolajaksonsa osalta
- varallaolovuoronsa päättävät varallaolijat luovuttavat johtamisvälineet ja ajoneuvot toimintakuntoisina vuoronsa aloittaville varallaolijoille
- varallaolovuoronsa aloittava RVSP2 käy läpi pelastus- ja ensihoitotoiminnan työvuorovahvuudet, tulevan viikon tapahtumat, sääolosuhteet ja muut tarvittavat asiat
- varallaolovuoronsa aloittavat varmistavat, että kunkin vastuulla olevat johtamis- ja viestivälineet, suojavarusteet sekä ajoneuvot ovat toimintakuntoiset.

Olen tutustunut työnantajan kanssa Varsinais-Suomen pelastuslaitoksen Varallaolon reunaehdot ohjeeseen ja hyväksyn siinä olevat varallaolokäytännöt.

Turussa ____ . ____ . 2020

nimi

nimen selvennös